

úředníci žalované firmy A. Ch., která jest vedoucí úředníci v archivu a jako taková přijímá dopisy poštou došlé i doporučené a roztrídí je pak na příslušná oddělení. Z toho usuzuje odvolací soud, že doručení výpovědi, již jako výpověď mimosoudní nebylo třeba doručiti podle předpisu o doručování žaloby, odpovídá předpisu § 103 c. s. ř. o doručení náhradním, a pokládá proto výpověď za dodanou žalované firmě dne 4. července 1927, kdy byla odevzdána A. Ch. Avšak nejde tu o doručení soudní zásilky, neplatí tu proto předpisy §§ 87—122 c. s. ř. o doručení. Jde tu o soukromý dopis odevzdaný poště jako rekomandovaný dopis s návratkou. Podle § 127 č. 2. lit. b) pol. 10 poštovního řádu (nař. min. obchodu z 22. září 1916 č. 317 ř. z.) jest náhradní doručení — jinak přípustné podle č. 2. lit. a) téhož paragrafu citovaného nařízení — u zásilek s návratkou vyloučeno. Nelze proto míti zřetele k doručení žalobkyni výpovědi k rukou A. Ch., pokud není jisto, že A. Ch. byla podle § 114 řečeného nařízení oprávněna ji za žalovanou převzít, nýbrž bylo by lze ji míti za doručenou teprve tehdy, kdyby bylo jisto buď, že byla odevzdána osobě k jejímu přijetí podle § 114 oprávněné aneb že vypovídaná firma již před tím jinak její obsah zvěděla. V příčině té neučinil odvolací soud potřebná zjištění a nelze tudíž toho času, ani řešiti otázku, zda žalovaná firma vynesla námitky proti výpovědi v čas. Bylo proto odvolací rozsudek podle § 510 c. s. ř. zrušiti a nebylo třeba se již obírat s ostatními vývody dovolatelčinými.

Rozhod. nejvyš. soudu ze dne 16. března 1928,
čj. RV I 448/28-1.

R. v. z. s. Jaroslav Karas.

K výkladu §§ 82 živn. ř., 1162 ob. č. a 27 č. 6 o obch. pom. —

Pojem hrubé urážky proti představenému.

Nejvyšší soud jako soud dovolací vyhověl mimořádné revisi, podané firmou J. E. proti rozsudku okres. soudu v J., potvrzenému krajským soudem v H. K. ve sporu o určení práva na propuštění z práce dělníka J. H. a změnil rozsudky nižších stolic v ten rozum, že se žaloba J. H. zamítá a žalobce odsuzuje se k zaplacení útrat všech tří stolic a připojil tyto důvody:

Co se týče námitky nepřípustnosti pořadu práva, je dovolací soud podle své praxe založené plenárním usnesením vázán na souhlasná rozhodnutí nižších stolic a co se týče námitky věci rozsouzené, byla věc nižšími stolicemi správně rozřešena, neboť v přední sporu šlo o jiný nárok než ve sporu nynějším a spory

proto nejsou totožny. Konečně nelze také tvrditi, že by tu nebyly podmínky žaloby určovací, neboť žalobci očividně záleží na tom, aby věděl, na čem je, zda jeho služební poměr trvá čili nic.

Ve věci samé však nelze s nižšími stolicemi souhlasiti.

Ony zjistily, že žalobce, byv nadmistrem interpelován, že si svémocně vzal outky, odpověděl »nerejpejte si do mne« a že už dříve se dvakráte nebo třikráte podobným způsobem k němu vyjádřil, jako »nelezte na mne«, ale neshledávají v tom skutkovou povahu § 82 živn. ř. a tedy důvod oprávnující zaměstnavatele k propuštění dělníka, ačkoli odvolací soud připouští, že je to chování neslušné a nezdvořilé, nicméně maje za to, že to hrubou urážku podle lit. g) cit. § 82 nezakládá.

§ 82 lit. g) arci praví, že zaměstnavatel může dělníka propustiti, když se dopustil »hrubé urážky na cti« vůči němu nebo vůči jinému dělníku, ale to se musí vykládati podle praktické potřeby a propracováním tohoto všeobecného ustanovení vystihnouti úmysl zákonodárce. Proto především dlužno rozeznávati mezi dělníky: Kdyby se toto neslušné a nezdvořilé vyjádření stalo vůči obyčejnému dělníku, vůči prostému s o u d r u h u žalobcovu, bylo by souhlasiti, že v tom ještě nevězí hrubá urážka, jak si ji zákon myslí, ale jiná věc je, když se stalo vůči nadmistru, tedy vůči p ř e d s t a v e n é m u a n a d ř í z e n é m u žalobcovu, a to zejména při té příležitosti, když tento ho pozastavil ve své ú ř e d n í f u n k c i právě jako jeho představený, jehož příkazů on byl povinen dbáti, neboť tu pak jest ve hře*) ještě něco více, než pouhá urážka osoby »druhého dělníka«, jdeť o porušení p o d ř í z e n o s t i (subordinace) a tím kázně či discipliny v závodě. Kam by to v závodě došlo, kdyby bylo dělníkům dovoleno, aby se vůči svým představeným takto chovali, jejich výtky a poučení takto pohrdlivě odmítali, to by byla záhy úplná anarchie, jakou zajisté zákonodárce dopouštěti nechce, protože ji dopustiti nelze již z důvodů národohospodářských, úspěšné produkce průmyslové vůbec se dotýkajících, neřku pouze z důvodů soukromohospodářských, týkajících se zájmů pouze zaměstnavatelových.

Jinými slovy jako důvody propuštění vyjmenované v § 27 zák. o obchod. pom., § 29 zák. o úř. statk. a jiných podobných, nejsou vypočteny taxativně, nýbrž jen příkladmo (arg. slovo »zvláště«), tak i důvody § 82 živn. řádu jsou uvedeny rovněž

*) P o z n. r e d a k c e. Jazyková úprava tohoto rozhodnutí znovu ukazuje, jak je naléhavé všimati si této stránky rozhodnutí nejvyššího soudu, jak se stalo již v Právniku 1925, str. 232.

jen příkladmo, což nyní dokazuje obzvláště zřetelně § 1162 obč. zák., jenž prostě mluví o propuštění z »důležitých důvodů«, aniž by je vůbec vyjmenoval, třeba i jen příkladmo, a zůstává to tedy naprosto s o u d c o v s k é m u u v á Ź e n í, co za důležitý důvod pokládati dlužno.

Důvodem k propuštění podle § 82 živn. ř. je tedy každý důvod, jenž se vahou a důležitostí svou některému z důvodů tam výslovně vyjmenovaných vyrovná anebo ještě nad něj**) předčí. Že však v daném případě urážka, která se žalobcem stala jeho představenému nadmistrovi, následkem přistupujícího k tomu porušení subordinace a kázně předčí nad***) každou hrubou urážku, která by se stala dělníku jinému, prostému souduhu žalobcovu, jest pro rozmyslného posuzovatele tak na jevě, že se o tom dále šířiti netřeba.

A to ovšem platí o § 27 č. 6 o obch. pom., § 29 č. 7 zák. o úřed. statk., jež rovněž urážku vůči představenému a porušenou tím kázeň vyzvednouti opomněly.

Tím, že zaměstnavatel dal žalobci 14denní výpověď, místo aby ho propustil bez výpovědi, jak zákon mu dovoloval, nevzdal se nijak práv z § 3 lit. g) posl. odst. zák. o záv. výb., pokud se týče § 82. živn. ř., neboť to znamenalo jen, že s ním chce, co se týče jeho služebních emolumentů naložit mírněji, než jak by podle zákona byl oprávněn, a není tu tedy podmíněk konkluse podle § 863 obč. zák., jehož předpis nižší stolice tu vůbec neuvážily. Žalobci byla dána výpověď z toho důvodu, že se prohřešil podle § 82 živn. ř., tedy propuštění jeho, pod něž právě i § 3 lit. g) cit. zák. podřaduje právě i výpověď, stalo se vždy z důvodu § 82 živn. ř.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 11. srpna 1928 č. j. Rv I 311/28.

Dr. Adolf Konečný.

) a *) Viz poznámku redakce.